

Принято
до спеціалізації
вченої ради РІД 10631
26.08.2025р. С. В. Р. г. л. н.
Голова

професор М. Марченко

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу

Максима Сергійовича Башмакова за темою:

**«Логістичний менеджмент в рішенні задач регіонального розвитку»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 073
«Менеджмент» (галузь знань 07 «Управління та адміністрування»)**

Актуальність теми дисертації

Сучасні тенденції глобалізації, цифровізації та зростання ролі транспортно-логістичних систем у забезпеченні конкурентоспроможності національної економіки зумовлюють необхідність нових підходів до управління регіональним розвитком. Україна, перебуваючи у складних економічних і безпекових умовах, потребує ефективного використання логістичного потенціалу, що є одним із ключових чинників відновлення та модернізації інфраструктури.

Дисертаційна робота Башмакова М. С. присвячена вивченню логістичного менеджменту в контексті регіонального розвитку, що є надзвичайно актуальним завданням у світлі трансформації транспортно-розподільчих систем, необхідності підвищення їхньої адаптивності та стійкості. Актуальність теми також обумовлена потребою розроблення нових підходів до управління матеріальними та інформаційними потоками на регіональному рівні, інтеграції цифрових інструментів управління, а також пошуку шляхів підвищення ефективності взаємодії між учасниками логістичного ринку.

Особливе значення дослідження набуває у зв'язку з процесами відновлення та реконструкції транспортної інфраструктури після руйнівних наслідків воєнних дій, що робить результати роботи корисними як для наукової спільноти, так і для практичної реалізації державних і регіональних стратегій розвитку.

Таким чином, тема дисертації є своєчасною, суспільно значущою та має високий потенціал для застосування у сфері формування конкурентоспроможної регіональної економіки України.

Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами Українського державного університету науки і технологій та кафедри: «Економіка та менеджмент»

Тема дисертаційного дослідження Башмакова М. С. тісно пов'язана з пріоритетними напрямами соціально-економічного розвитку України та відповідає завданням державних програм, спрямованих на модернізацію транспортної інфраструктури, підвищення ефективності логістичних систем і стимулювання регіонального розвитку. Зокрема, положення дисертації узгоджуються з цілями Державної стратегії регіонального розвитку України до 2027 року, в якій серед ключових завдань визначено розвиток транспортно-логістичних коридорів, інтеграцію регіональних інфраструктур до європейської транспортної мережі та впровадження інноваційних моделей управління.

Вибрана проблематика органічно інтегрується в наукові дослідження, які здійснюються в Українському державному університеті науки і технологій, де однією з основних тем є вивчення механізмів підвищення конкурентоспроможності економіки через модернізацію транспортної та логістичної системи. Дисертаційна робота також напряму відповідає науковим пошукам кафедри економіки та менеджменту, орієнтованим на дослідження проблем інноваційно-інвестиційного розвитку, управління транспортно-розподільчими системами, формування стійких логістичних кластерів.

Таким чином, обрана тема не лише гармонійно вписується у стратегічні наукові напрями університету та кафедри, але й має практичне значення для реалізації державної політики у сфері регіонального розвитку та логістичного менеджменту.

Оцінка змісту дисертації та її оформлення

Дисертаційне дослідження Башмакова М. С. «Логістичний менеджмент у рішенні задач регіонального розвитку» відзначається логічною структурою, послідовністю викладу матеріалу та глибиною теоретико-методологічного аналізу. У роботі чітко виділено вступ, три змістовні розділи, висновки та список використаних джерел, що відповідає вимогам до дисертаційних робіт, встановлених МОН України.

Зміст дисертації побудований за принципом поступового переходу від загальних положень логістичного менеджменту до прикладних інструментів регіонального розвитку. У першому розділі автор розкриває концептуальні та теоретичні засади логістичного менеджменту в умовах регіональної економіки. Другий розділ присвячено методичним підходам і системам оцінювання ефективності логістичних процесів. У третьому розділі подано авторські пропозиції щодо вдосконалення транспортно-розподільчих систем регіонального рівня та розроблено практичні інструменти управління.

Стиль викладу матеріалу відзначається науковою аргументованістю, використанням сучасної термінології та опорою на значний масив наукових джерел, що підтверджує ґрунтовну обізнаність автора у сфері дослідження. Особливої уваги заслуговує коректне використання статистичних даних, аналітичних таблиць і схем, які підсилюють наукову обґрунтованість висновків.

Оформлення дисертації виконано згідно з чинними нормативними вимогами. Таблиці та рисунки мають належний вигляд і достатньо зрозумілі. У тексті простежується єдність стилю та наукова культура викладу, що створює враження завершеного й системного дослідження.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації та їхня достовірність

У дисертаційній роботі Башмакова М. С. сформульовані наукові положення та висновки відзначаються високим рівнем аргументованості та

підтверджуються ґрунтовним аналізом теоретичних джерел, статистичних даних і практичних прикладів. Автор послідовно розкриває логіку дослідження: від визначення концептуальних основ логістичного менеджменту – до розробки прикладних моделей та інструментів його застосування в регіональному розвитку.

Наукові результати мають комплексний характер, оскільки враховують як макроекономічні тенденції регіональної економіки, так і специфіку функціонування окремих галузей транспортної інфраструктури. Зокрема, особливу достовірність мають пропозиції автора щодо створення інтегрованих транспортно-логістичних систем, які підтверджуються розрахунками ефективності та емпіричними прикладами регіональних проєктів.

Обґрунтованість висновків забезпечується використанням сучасних методів наукового аналізу: системного, структурно-функціонального, порівняльного, економіко-математичного моделювання. Це дозволяє вважати, що результати дослідження не лише теоретично підтверджені, а й практично апробовані, що надає їм достовірності.

Таким чином, ступінь наукової обґрунтованості положень і рекомендацій, наведених у дисертації, відповідає вимогам до дисертаційних досліджень за спеціальністю та забезпечує їх подальше використання у сфері логістичного управління та регіональної економічної політики.

Новизна наукових положень і одержаних результатів

У дисертаційній роботі Бащмакова М. С. чітко простежується наукова новизна, яка проявляється у формуванні нових підходів до вирішення проблем регіонального розвитку на основі логістичного менеджменту. Автор запропонував концептуальну модель стратегічної адаптації регіональних логістичних систем до трансформаційного середовища, що є вагомим доповненням до сучасних теоретичних напрацювань у галузі регіональної економіки та управління.

Серед важливих нових результатів варто відзначити:

- систематизацію факторів впливу на ефективність транспортно-логістичних систем регіонів, що дозволяє комплексно оцінювати їх адаптивність;

- розробку системи показників оцінювання інноваційно-інвестиційної привабливості логістики (зокрема, цифрових KPI, індексів DLPI, DDR, LAL), що є вагомим інструментом для прийняття управлінських рішень на регіональному рівні;

- впровадження адаптивних механізмів у безпековий менеджмент логістичних систем, що розширює горизонти застосування логістики у сферах послуг і підвищує стійкість підприємств до зовнішніх викликів;

- обґрунтування інтеграційних інструментів взаємодії суб'єктів регіональної логістики, що забезпечує підвищення ефективності розвитку інфраструктурних проєктів.

Отримані результати становлять суттєвий внесок у наукову теорію та практику управління регіональними логістичними процесами, оскільки поєднують стратегічний, інноваційний і технологічний аспекти логістичного менеджменту. Таким чином, наукова новизна дисертації є безсумнівною та має важливе значення для розвитку національної школи економічної науки.

Новизна наукових положень і одержаних результатів

У дисертаційній роботі сформульовано низку нових наукових положень, що мають теоретичне й прикладне значення для логістичного менеджменту в контексті регіонального розвитку:

1. Розділ 1. Вперше систематизовано фактори трансформаційного середовища, що впливають на логістичні системи регіонального рівня; розроблено методологічні підходи до оцінки їх адаптивності. Новизна полягає у виділенні адаптаційних механізмів управління логістичними потоками в умовах інституційних змін .

2. Розділ 2. Удосконалено систему показників (KPI) управління інноваційно-інвестиційним розвитком транспортно-логістичної

інфраструктури; запропоновано цифрові індикатори ефективності Smart Logistics (індекси DLPI, DDR, LAL). Це дозволяє оцінювати вплив інноваційних технологій на стійкість регіональних транспортно-розподільчих систем .

3. Розділ 3. Подальшого розвитку набули інтеграційні моделі взаємодії логістичних суб'єктів регіону. Сформовано концепцію логістичного менеджменту регіонального рівня з урахуванням принципів безпеки, цифровізації та сталого розвитку, що має безпосереднє практичне значення для державних програм розвитку інфраструктури .

Виходячи з вказаного наукова новизна дисертації полягає у поєднанні методологічних і прикладних результатів: від обґрунтування адаптаційних механізмів до розробки цифрових інструментів та інтеграційних моделей, що сприяють підвищенню ефективності логістичного менеджменту на регіональному рівні.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів

У дисертаційній роботі Башмакова М. С. «Логістичний менеджмент у рішенні задач регіонального розвитку» обґрунтовано як теоретичну, так і практичну значущість здобутих результатів.

Теоретичне значення полягає у:

- розвитку методологічних основ логістичного менеджменту в умовах регіонального розвитку;
- формуванні системи наукових підходів до адаптації логістичних потоків у трансформаційному середовищі (розділ 1, висновки);
- удосконаленні концептуального апарату управління інноваційно-інвестиційним розвитком транспортно-логістичної інфраструктури, включаючи використання системи KPI та цифрових індикаторів ефективності Smart Logistics (розділ 2, висновки);

- обґрунтуванні інтеграційних моделей взаємодії суб'єктів логістики з урахуванням принципів безпеки, цифровізації та сталого розвитку (розділ 3, висновки).

Практичне значення дисертаційних результатів виявляється у можливості:

- застосування розроблених моделей та методик при розробленні державних і регіональних програм розвитку транспортної інфраструктури;
- використання системи показників і цифрових KPI у діяльності підприємств транспортного будівництва та логістичних операторів для підвищення їх адаптивності та інноваційної активності;
- впровадження запропонованих підходів до стратегічного управління логістичними процесами на рівні регіональних транспортно-розподільчих систем;
- використання здобутих положень у навчальному процесі закладів вищої освіти під час викладання дисциплін з економіки, менеджменту, логістики та транспортного господарства.

Отримані результати можуть стати основою для розробки практичних рекомендацій щодо удосконалення регіональної логістичної політики, підвищення конкурентоспроможності транспортних кластерів та забезпечення стійкості логістичних систем в умовах нестабільного бізнес-середовища.

Повнота викладу результатів дослідження у наукових фахових виданнях

Результати дисертаційної роботи Башмакова М. С. «Логістичний менеджмент у рішенні задач регіонального розвитку» викладено автором у 11 наукових працях загальним обсягом 7,1 ум.-друк. арк., з них особисто автору належать 4,2 друк. арк. (6 написаних особисто автором), серед яких: 7 наукових статей у фахових наукових виданнях, що внесені до міжнародних наукометричних баз даних (обсягом 4,2 ум.-друк. арк.), зокрема 1 наукова стаття у WoS. Тому можна стверджувати, що результати дисертаційної роботи

знайшли широке відображення у наукових фахових виданнях, це свідчить про належний рівень апробації здобутих положень та їх наукову і практичну значущість.

Також отримані результати досліджень пройшли апробацію на 4 міжнародних науково-практичних конференціях: «Актуальні проблеми економіки, фінансів, обліку і права: досвід та перспективи» (м. Кропивницький, 2023 р.); «Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях» (м. Одеса, 2023 р.); «Проблеми та перспективи розвитку залізничного транспорту» (м. Дніпро, 2023 р.); «Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях» (м. Одеса, 2024 р.).

Відповідність тексту дисертації вимогам академічної доброчесності

Дисертаційна робота Башмакова М. С. відповідає встановленим вимогам академічної доброчесності. Перевірка програмою Turnitin (ліцензія Ukrainian State University of Science and Technologies) показала рівень унікальності матеріалу- 93% (7% - загальна подібність. Сума всіх збігів, включаючи джерела, що перетинаються, для кожної бази даних).

По-перше, у тексті чітко простежується оригінальність наукових підходів, що підтверджується системністю викладу, логічною структурою дослідження та відсутністю ознак компіляції. У кожному розділі автором подані посилання на використані джерела, що забезпечує прозорість наукового пошуку та підтверджує дотримання правил цитування.

По-друге, результати дослідження знайшли публічне відображення у фахових наукових виданнях (зокрема, індексованих у Google Scholar та Web of Science), що підтверджує їх апробацію та визнання науковою спільнотою. Це також свідчить про відсутність порушень у вигляді запозичення результатів без належного зазначення авторства.

По-третє, значна кількість публікацій, у тому числі у співавторстві, демонструє колективний науковий внесок із чітко визначеним особистим внеском здобувача, що узгоджується з нормами академічної етики.

По-четверте, проведений аналіз дисертації дозволяє стверджувати, що робота не містить плагіату, фабрикації чи фальсифікації даних, а всі використані статистичні матеріали та методологічні підходи мають належні джерела.

Текст дисертації виконаний у межах чинних вимог академічної доброчесності, відповідає критеріям прозорості та достовірності наукового дослідження, а також забезпечує належний рівень академічної етики.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту і оформлення дисертаційної роботи

Попри загальну високоякісність дослідження, у дисертації Башмакова М.С. можна виділити кілька положень, які потребують подальшого уточнення або можуть стати предметом наукової дискусії:

1. Необхідність розширення порівняльного аналізу зарубіжного досвіду. У розділі 1 (с. 32–71) автор аналізує практику логістичного менеджменту в контексті регіонального розвитку. Проте акцент зроблено переважно на вітчизняних умовах. Доцільним було б доповнити матеріал системним оглядом досвіду країн ЄС, що мають усталені механізми регіональної логістики.

2. Обґрунтування методики розрахунку КРІ у транспортній логістиці. У розділі 2 (с. 74–107) подано систему показників оцінки ефективності. Разом із тим, дискусійним видається питання вибору вагових коефіцієнтів окремих індикаторів. Автору варто було б детальніше пояснити процедуру їхнього визначення, що підвищило б обґрунтованість розрахунків.

3. Баланс між теоретичним та практичним складником. У висновках до розділу 3 (с. 217–219) наголошено на значному практичному потенціалі запропонованих моделей логістичного управління. Проте деякі теоретичні

положення (наприклад, концепція цифрових KPI та індексу DLPI) подані досить стисло. Більш глибоке теоретичне опрацювання цих положень надало б роботі ще більшої наукової ваги.

4. Уніфікація термінології. У тексті (зокрема, розділ 1, с. 39; розділ 2, с.121) вживаються різні варіанти позначення одних і тих самих понять: «логістична система регіону», «регіональна логістична інфраструктура». Доцільним було б визначити єдиний термін і послідовно його застосовувати.

Загальний висновок і оцінка дисертації

Дисертаційна робота Башмакова Максима Сергійовича на тему «Логістичний менеджмент у рішенні задач регіонального розвитку» є завершеним комплексним дослідженням, яке вирізняється високим науковим рівнем, практичною спрямованістю та відповідністю сучасним потребам регіональної економіки України.

У роботі:

- ґрунтовно проаналізовано проблематику розвитку транспортно-логістичних систем у регіональному вимірі;
- розроблено концептуальні та методичні підходи до підвищення ефективності логістичного управління;
- запропоновано нові інструменти оцінки, зокрема систему цифрових KPI, індекс DLPI та методологію адаптації логістичних систем до трансформаційного середовища;
- доведено вагоме теоретичне та практичне значення здобутих результатів для державної регіональної політики та управління інфраструктурними комплексами.

Дисертація вирізняється логічною структурою, послідовністю викладу, належним рівнем академічної доброчесності та відображає особистий внесок здобувача у розвиток науки з логістичного менеджменту. Разом із тим, окремі положення (зокрема, уточнення методики оцінки KPI та уніфікація термінології) можуть стати предметом подальших наукових досліджень.

Тема роботи, зміст та зроблені висновки відповідають спеціальності 073 «Менеджмент» (галузь знань 07 «Управління та адміністрування»). Дисертація Башмакова Максима Сергійовича на тему «Логістичний менеджмент у рішенні задач регіонального розвитку» та наукові публікації за її результатами відповідають вимогам наказу МОН України від 12.01.2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами від 12.07.2019 р.) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (із змінами, внесеними згідно з постановами КМ № 341 від 21.03.2022, № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024), а її автор, Башмаков Максим Сергійович, заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри «Маркетингу та логістики»
Українського державного університету
науки і технологій

О.В. КУЧКОВА

Завідувач кафедри
Ун-т науки і технологій

26.08.2025

Іван Кушнір